

11de Vervolgopleiding

Antroposofische Diagnostiek, Gespreks- en Psychotherapie

van de Academie Antroposofische
Gezondheidszorg in samenwerking
met de beroepsverenigingen NVAP en BPHA

NEDERLANDSE
VERENIGING
TER BEVORDERING VAN

ANTROPOSOFISCHE
PSYCHOTHERAPIE

Voor wie

Professionals werkzaam in het veld van psychosociale hulpverlening o.a. psychologen, psychotherapeuten, psychiaters, orthopedagogen, systeemtherapeuten, psychosociale hulpverleners, die reeds de basis van de menskunde vanuit antroposofische gezichtspunten hebben leren kennen. Dit houdt in: het drie-en vierledige mensbeeld, de biografische gezichtspunten, de 12 zintuigen en de 7 levens- en leerprocessen. Deze basis wordt aangeboden in de interdisciplinaire basismodule van de Academie AG. Deze basis kan ook op andere wijze zijn verworven. Het kernteam opleiding besluit in de aannameprocedure over al dan niet toelating.

Beeld van de opleiding

De deelnemers en de docenten gaan samen op weg. Antroposofie is de leidster. We stellen ons allen lerend op: meer een heel mens worden, de cliënt als mens wezenlijk zien en ontmoeten, gevoel voor zijn lot ontwikkelen en vaardiger worden om de cliënt bij te staan op zijn/haar ontwikkelingsweg.

Doelstelling van de vervolgopleiding

De professional kan diagnostische gezichtspunten en therapeutische vaardigheden vanuit antroposofische menskunde geïntegreerd toepassen in het werk. Dit betekent een uitbreiding en verdieping van de reeds verworven diagnostische inzichten en therapeutische vaardigheden. Deze diagnostische inzichten en vaardigheden liggen op het terrein van het fenomenologisch waarnemen van de hele mens in de samenhang van bio-psycho-sociale-spirituele gezichtspunten. Therapeutische vaardigheden die in deze opleiding ontwikkeld worden zijn o.a. gespreksvoering vanuit de waargenomen samenhang tussen lichamelijke en psychische fenomenen en het ondersteunen van de gezonde krachten in de mens. Daarnaast krijgt de interdisciplinaire samenwerking met artsen, therapeuten en verpleegkundigen die aanvullende mogelijkheden bieden op therapeutisch gebied veel aandacht. De non-verbale therapeutische mogelijkheden als eurutmietherapie, ritmische massage en verpleegkundige inwijvingen worden ook zelf tijdens de opleiding ervaren. De opleiding wordt afgesloten met een certificering tot antroposofisch beroepsbeoefenaar in het eigen vakgebied.

Aanbieder

De opleiding wordt aangeboden door de Academie Antroposofische Gezondheidszorg in samenwerking met de Nederlandse Vereniging ter bevordering van Antroposofische Psychotherapie (NVAP) en de Beroepsvereniging Psychosociale Hulpverleners Antroposofie (BPHA).

Er is sprake van een kernteam van docenten en daarnaast zullen er diverse gastdocenten lesgeven.

Vormgeving van de opleiding

◆ **Duur van de opleiding en frequentie:**

Er zijn drie onderdelen van de opleiding:

- a. 10x een maandelijkse dag van 9.00 tot 17.00 uur. Data: 31-01, 28-02, 28-03, 25-04, 30-05, 27-06, 26-09, 31-10, 28-11 en 19-12 in het jaar 2022
- b. Een keuze voor drie interdisciplinaire scholingsdagen die door de Academie AG in overleg met het kernteam worden vorm gegeven. Voorbeelden van thema's van mogelijke studiedagen zijn: dementie, niet aangeboren hersenletsel, autismespectrumstoornissen, verslaving, stemmingsstoornissen, psychoses, persoonlijkheidsproblematiek.
- c. Maandelijks (in totaal 9 keer) een begeleidde intervisie en casuïstiekbesprekingen n.a.v. de lesdagen en aandacht voor de eigen scholingsweg. Deze bijeenkomsten kunnen plaatsvinden in de eigen regio en in kleine groepjes (duur 3 uur).

Duur van de opleiding: 13 hele dagen van 9.00 tot 17.00 uur en 9 regionale bijeenkomsten van 3 uur

- ◆ **Didactiek:** Een ademend dagritme met een afwisseling in: overdracht van levendige menskundige antroposofische kennis waarbij wordt aangesloten bij de ervaringen van de deelnemers, kunstzinnige verwerking van het thema, waarnemingsoefeningen en oefenen van vaardigheden op het gebied van diagnostiek en gesprek. Steeds wordt de hele mens aangesproken in hoofd, hart en handen.
- ◆ **Toetsing:** De cursist levert tweemaandelijks een portfolio verslag in aan de hand van vragen en bestudeert literatuur (keuze is aangegeven in de literatuurlijst) als voorbereiding en na-bereiding van de behandelde thema's. Daarnaast kiest de cursist een thema waarin de behandelde stof wordt uitgewerkt en deze wordt gepresenteerd aan het eind van de opleiding. Voor certificering dient men daarnaast minimaal 85% aanwezig te zijn.

Inhoud lesdagen

De volgende thema's komen aan bod:

Hierna wordt dit nader uitgewerkt

De ontmoeting en de therapeutische relatie

- ◆ De verschillende krachten die werkzaam zijn in de mens en dus ook in de ontmoeting en de relatie. Hoe herken je dit in de praktijk en wat kun je hiermee?
- ◆ De herkenning en het toepassen van de spirituele kwaliteiten van jezelf, van de ander en in de therapeutische setting. En hoe ga je hiermee om?

Ontwikkelingsperspectief vanuit het antroposofisch mensbeeld

- ◆ Over de ontwikkeling van kind en adolescent, over problematiek in deze ontwikkeling en de werking daarvan in de volwassenheid.
- ◆ Aanleg, constituties en temperamenten, ontwikkeling van de 12 zintuigen, ontwikkelingen in de puberteit.
- ◆ Hechtingsproblematiek als 'vloerkleed' onder vele problemen, in de kindertijd, adolescentie en in het volwassen leven.
- ◆ De invloed van geestelijke kwaliteiten in de biografie.
- ◆ Het begrijpen van gedrag mede vanuit karmische gezichtspunten.
- ◆ Hoe krijg je gevoel voor die karmische gezinspunten en hoe ga je daarmee om in de behandeling?
- ◆ Mannelijke en vrouwelijke kwaliteiten.

Psychische en psychiatrische problematiek, diagnostiek en behandeling

- ◆ Exemplarische voorbeelden met betrekking tot diagnostiek en behandeling, zoals angststoornissen, depressies, psychotische stoornissen en persoonlijkheidsstoornissen.
- ◆ Relatie wordt gelegd met reguliere gezichtspunten.
- ◆ Inbreng van eigen ervaringen en van cliënten.
- ◆ Bekeken vanuit het perspectief van desintegratie.

- ◆ Het belang van samenhang tussen de verschillende wezensdelen van de mens en hoe problematiek zich kan manifesteren bij onvoldoende coherentie en samenhang.

Hoe kom ik tot een zinvolle persoonsgerichte diagnose en behandeling?

- ◆ Problematiek/stoornissen worden aan de hand van casussen uitgewerkt.
- ◆ Diagnostiek wordt naast classificatie-diagnostiek aanvullend gedaan vanuit verschillende invalshoeken die we in de antroposofische gezondheidszorg kennen en die in de lesdagen aan bod zijn gekomen. Hierdoor kan een persoonsgerichte diagnostiek en behandeling tot stand komen:
- ◆ Vier wezensdelen-diagnostiek.
- ◆ Diagnostiek van het zogenoemde driedig mensbeeld.
- ◆ Biografisch perspectief.
- ◆ Beeldvormende bespreking als aanvullende methodiek voor diagnose en behandeling.

We eindigen met 'het landen op mijn eigen hulpverlenersstoel'

- ◆ Terugblik via inbreng van alle deelnemers: wat heeft mij geraakt? Wat is er veranderd? Wat is nog niet af?
- ◆ Presentaties van deelnemers.

Accreditatie wordt aangevraagd bij:

- FGzPT, Federatie van GZ-psychologen, klinisch psychologen en psychotherapeuten.
- NIPK&J/NVO (psychologen kinderen en jeugd en orthopedagogen).

Voor aanmelding is een HBO of Academische vooropleiding vereist.

Locatie van opleiding: Antropia, Hoofdstraat 8, Driebergen, naast station Driebergen/Zeist

Kosten voor de vervolgopleiding € 3.300 -- inclusief koffie, thee en lunch. Gespreide betaling is mogelijk.

Aanmeldingen: www.academieag.nl

Informatie over de vervolgopleiding:

Tosca Derks,
email: toscaderks.mede@gmail.com
tel. 0621481871

Erik Beemster,
email: info@erikbeemster.nl
tel. 0650412643

Uitwerking 10 lesdagen (nog niet volledig qua literatuur en namen kunstzinnige therapeuten)

In iedere lesdag staat een thema centraal waaraan het eigen leerproces wordt vormgegeven. Aan de hand van dit thema wordt er ervaringen uitgewisseld, theoretische en praktische kennis aangeboden, beeldvormende diagnostiek beoefend en vaardigheden geoefend. We beginnen elke lesdag met fenomenologisch leren waarnemen van de mens en de menselijke ontmoetingen. De kunstzinnige verwerking staat in dienst van de verdieping van de menskundige inzichten en ook in dienst van verdieping van zelfkennis. Er is aandacht voor vormgeving van de eigen meditatieve scholingsweg.

Bedoeling fenomenologisch waarnemen van de mens: scholing van de ziel in het zuiver leren waarnemen van de mens die je ontmoet. De voorbereidingen beoefenen om het wezen van de ander met innerlijke rust en vol eerbied en verwondering te leren waarnemen. Waarnemingsoefeningen doen in het leven van alle dag, het werklevens en in de lesdag zelf. Docent is Els van Beek, GZ-psycholoog.

Bedoeling kunstzinnig uur: via een andere manier kennis te maken met de pathologie en hoe dit op een kunstzinnige vorm in beweging gebracht kan worden.

Dagindeling:

08.45 uur	Binnenkomen met koffie/thee
09.00 – 10.00 uur	De mens en de menselijke ontmoetingen fenomenologisch leren waarnemen. <i>Pauze</i>
10.15 – 11.45 uur	Inleiding en uitwerking van het thema met uitwisseling ervaringen, stellen van vragen en gesprek.
11.45 – 12.30	Vragen in kleine groepen verzamelen (met kop koffie/thee), interactief gesprek waarbij de docent ingaat op de vragen en ervaringen.
12.30 – 13.30 uur	<i>Lunch en ontmoeting</i>
13.30 – 14.30 uur	Verdieping thema met oefeningen diagnostisch en/of therapeutisch, eventueel in kleine groepen. Mogelijk van cursisten die in eenzelfde zorggebied werkzaam zijn. <i>Pauze</i>
14.45 – 15.45 uur	Kunstzinnige of therapeutische verwerking van het thema (beeldend, eurytmisch, muzikaal, lichamenlijk ervaren), onder begeleiding van docent vaktherapie AG of eurytmitherapie. <i>Pauze</i>
16.00 – 16.45 uur	Terugblik op vorige lesdag door kort referaat hierover van student en hoe dit verwerkt is in het eigen werk en zoeken naar verbinding met deze dag.
16.45 -17.00 uur	Stiltemoment voor onderstaande vragen die ieder voor zichzelf opschrijft. Dit kan meegenomen worden naar de mentorgroepen. Deze vragen zijn: 1. Wat heb ik gehoord, wat is er gezegd? 2. Waar werd ik warm of koud van? 3. Waar wil ik verder aan werken?

1 Maandag 31-01-2022

Docenten: Guido Smeding, psycholoog; Erik Beemster, systeemtherapeut; Els van Beek, GZ-psycholoog; Hilda Boersma, euritmitherapeut

De ontmoeting en de therapeutische relatie

Inhoud:

- ◆ Deze eerste lesdag starten we met kennismaking. Dit vindt plaats door iets te laten zien en te vertellen over eigen 'wezensdelenconfiguratie' aan de hand van een schets. Dit wordt begeleid door Erik Beemster.
- ◆ Voorts zal Guido Smeding een college geven over het thema van deze dag:
 - Wat is de mens vanuit antroposofisch perspectief? Zijn oorsprong, ontwikkelingsmoment en -potentieel? Wat is de betekenis en dynamiek van de huidige menselijke relatie(s).
 - Welke krachten en vermogens werken in het innerlijk van de mens? Wat is hun rol en betekenis in de menselijke ontmoeting?
 - Op welke wijze is de mens verbonden aan en ingebed in zijn levenscontext? Inwerking van zichtbare en niet-zichtbare krachten.
 - De rol van bewustzijn, waarnemen en voorstellen in de therapeutische setting. Hoe kun je als hulpverlener het wezenlijke bij het krachtenspel in en rond de cliënt aanraken?
 - De rol van de antroposofische mensvisie bij de attitude van de hulpverlener en haar werkzaamheid in de therapeutische relatie.
- ◆ Hierna zal het eerste lesuur gegeven worden over de maandelijke oefeningen (1 uur per lesdag) over het fenomenologisch waarnemen van de mens door Els van Beek.
- ◆ Met euritmie oefeningen door Hilda Boersma gaan we de opgedane kennis ervaren.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- ◆ Kennismaking aan de hand van het vierledig mensbeeld.
- ◆ Wat is de meerwaarde om vanuit een antroposofisch mensbeeld de

ontmoeting met de cliënt vorm te geven? We vullen bestaande kennis aan met antroposofische menskunde. In hoeverre kan deze kennis over de ander en jou zelf als therapeut meer duidelijkheid geven over de ontmoeting met de ander? En kun je met deze kennis (het begrijpen) het hart naar de ander openen (aanvaarding) waarop het handelen (het doen) in deze werkrelatie kan worden versterkt?

- ◆ Naast de ontwikkeling van de individuele mens kennen we de ontwikkeling van de mensheid. Als we de huidige opgaven aan ons als mens van deze tijd in ogenschouw nemen, wat betekent dit voor de therapeutische relatie?
- ◆ Een start van de scholing van de ziel in het zuiver leren waarnemen van de mens die je ontmoet. Dit krijgt elke lesdag aandacht wat ook in de mentoruren terugkomt.

Literatuur:

- ◆ De studenten krijgen het boek *'Psychiatrie, disbalans in de samenhang van de wezensdelen'* door Erik Beemster. Per les worden hieruit hoofdstukken gebruikt. Voor deze eerste lesdag wordt gelezen hoofdstuk 1 'De ontwikkeling van de aarde en de mensheid'.
- ◆ Een keuze uit de volgende boeken kan worden gemaakt:
 - Steiner, R. (2002). *Voorbij de grenzen van de natuurwetenschap* (Vol. 1). Uitgeverij Christoffor.
 - Steiner, R. (1998). *De filosofie van de vrijheid: hoofdlijnen van een moderne visie op mens en wereld: observaties in de ziel volgens de methode van de natuurwetenschap* (Vol. 2). Uitgeverij Christoffor.
 - Steiner, R. (1995). *Praktische ontwikkeling van het denken: een voordracht gehouden in Karlsruhe op 18 januari 1909*. Uitgeverij Christoffor.
 - Steiner, R. (2015). *De weg tot inzicht in hogere werelden*. Uitgeverij Christoffor.
 - Zajonc, A (2010). *Meditatie* Uitgeverij Christoffor
 - Dekkers, A. (2011). *Psychotherapie van de menselijke waardigheid*. Uitgeverij Christoffor.
 - Baars, E, van der Meij, A e.a. (2011), *'Imaginatie, inspiratie, 'Intuïtie'* Uitgeverij SWP

2 Maandag 28-02-2022

Docent: Truida de Raaf, orthopedagoog/GZ-psycholoog; Els van Beek, GZ-psycholoog, Lonneke Winters, logopedist.

Hechtingsproblematiek als 'vloerkleed' onder veel ontwikkelingsproblemen in de jeugd en stoornissen in de volwassenheid

Inhoud:

Vanuit antroposofische menskunde wordt aangesloten bij de bekende hechtingstheorieën vanuit psychodynamische en neuropsychologische invalshoek. De antroposofische invalshoek voegt hieraan toe het belangrijke gezichtspunt van de belichaming, de relatie van het kind tot zijn lichaam. Het fundament hiervoor wordt gelegd in de eerste levensjaren en verder uitgebouwd tot aan de volwassenheid. Dit sluit ook aan op de moderne embodiment theorieën met de belangstelling voor de sensorisch-motorische integratie. Het accent op deze dag zal liggen op de veel voorkomende problematiek in de gehechtheidsontwikkeling en de toegevoegde waarde van antroposofische menskunde.

Aan de hand van sensomotorische oefeningen, begeleid door Lonneke Winters, logopedist, zullen we bovenstaande verdiepen.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- ◆ Deze integratieve diagnostische en therapeutische invalshoek bied je een brede blik op de ontwikkeling en nieuwe aanknopingspunten voor behandeling voor kind en jeugd.

Verplichte Literatuur:

- ◆ Samenvatting van de docent G. de Raaf
- ◆ *'Zorgprogramma Gehechtheidsproblemen. Verstoorde gehechtheid, een antroposofische benadering voor signalering, diagnostiek en behandeling',* Versie 1.1 Lectoraat Antroposofische Gezondheidszorg, Hogeschool

Leiden, M. H. Niemeijer in samenwerking met medewerkers van het Kindertherapeuticum, H. Heringa, GZ-psycholoog.

- ◆ Schoorel, E.P. *'De eerste zeven jaar, kinderfysiologie'*, Uitgeverij Christoffor vijfde geheel herziende druk, Hoofdstuk 5 Gehechtheid ISBN 978 90 6238 5591
- ◆ Beemster, E. *'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen'*, hfst. 13 'Hechtingsstoornissen'.

3 Maandag 28-03-2022

Docent: Jacques Meulman, psycholoog; Els van Beek, GZ-psycholoog, Jill Meulman, euritmist.

Psychische problematiek bij kind en jeugd

Inhoud:

In de ontwikkeling van het kind gaat het om balans vinden tussen binnen- en buitenwereld. Hoe ziet dit eruit, hoe ziet het midden eruit? Wat kun je doen om dit te bereiken? De DSM-fenomenen, waaronder de classificaties ASS, ADHD, angsten, stemmingsstoornissen, identiteitsproblemen, seksualiteitsproblemen, verslavingsproblemen, zeggen iets over die (dis)balans. Huidige behandelingen lijken meer symptoombestrijding? Wat hebben deze kinderen ons mogelijk te vertellen? Wat heeft dit voor implicaties voor begeleiding en behandeling?

Jill Meulman, euritmist, zal met euritmioefeningen bovenstaande thema's ervaarbaar maken en hoe met euritmie aan herstel van balans gewerkt kan worden.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- ◆ De student leert vanuit het antroposofisch mensbeeld een aantal ziektebeelden betreffende kind en jeugd (classificaties vanuit de DSM-5) te begrijpen en krijgt handvatten om van hieruit de behandeling te optimaliseren. Naast de psychotherapeutische invalshoek wordt stil gestaan bij wat andere disciplines kunnen aanbieden, zoals de antroposofisch arts, kunstzinnige therapieën, het belang van een helende omgeving.
- ◆ Door middel van eurytmie ervaren hoe balans nagestreefd kan worden.

Literatuur:

- ◆ Beemster, E. 'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen', hfst 12; 'Kinder- en jeugdpsychopathologie', en 14; 'Eetstoornissen'.
- ◆ Uit de brochurereeks van het Kindertherapeuticum in Zeist de brochure over autisme en die over ADD & ADHD, zie <https://www.kindertherapeuticum.nl/over-ons/brochures-en-boeken/>
- ◆ Uit de reeks *Gezichtspunten*; nr. 67 *Leven met autisme*, zie <https://www.gezichtspunten.nl/index.php?q=leven+met+autisme&n=0&pnaam=overzicht-titels-gezichtspunten-8> en nr. 71 *Autisme vraagt meer bewustzijn bij het communiceren* <https://www.gezichtspunten.nl/index.php?q=autisme+vraagt+meer+bewustzijn&n=0&pnaam=overzicht-titels-gezichtspunten-8>
- ◆ Holzapfel, W., H. Klimm, K. König, J. Lutz, H. Müller-Wiedemann, Th. Weihs. (1981). *Der frühkindliche Autismus als Entwicklungsstörung*. Stuttgart: Verlag Frei Geistesleben.
- ◆ B. Woodward, M. Hoogenboom. (1988). *Autism. A holistic approach*. Floris Books.
- ◆ Niemijer, M.H. r e.a. (2004). *Ontwikkelingsstoornissen bij kinderen*. Assen: Koninklijke van Gorkum. Geheel herziene 3de druk, 2004. Hoofdstuk 12.
- ◆ Bijloo, Marijke, *Autisme spectrumstoornissen*. Blz. 162 e.v.
- ◆ Niemijer, M. e.a. (2007). *Verhalen van autisme*. Assen: Koninklijke van Gorkum

4 Maandag 25-04 2022

Docent: Jacqueline Gerbrands, GZ-psycholoog; Els van Beek, GZ-psycholoog

Psychische problematiek bij volwassenen vanuit het antroposofisch mensbeeld: Persoonlijkheidsstoornissen

Inhoud:

In hoeverre is de adolescent in de eerste 21 jaar in staat geweest om een eigen persoonlijkheid/identiteit te ontwikkelen? 'Hoe heeft dat vloerkeed zich verder ontwikkeld?' Ingegaan wordt op het brede spectrum van persoonlijkheidsproblemen.

Aan de hand van kunstzinnige oefeningen, begeleid door een kunstzinnig therapeut, verdiepen we de dynamiek van het dagthema en wat hiermee gedaan kan worden.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- ◆ Met gebruikmaking van de DSM-5 over persoonlijkheidsstoornissen verbreden we het inzicht (diagnostiek) hierover waardoor bestaande behandelingsmogelijkheden verdiept kunnen worden met antroposofische therapieën waaronder de antroposofische psychotherapie.
- ◆ Wat kan kunstzinnige therapie bijdragen aan de behandeling?

Literatuur:

- ◆ Beemster, E. 'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen', hfst. 15; 'Persoonlijkheidsstoornissen' en 16; 'Borderlinepersoonlijkheidsstoornissen'.
- ◆ De literatuur wordt nog aangevuld.

5 Maandag 30-05-2022

Docent: Erik Beemster, systeemtherapeut; Els van Beek, GZ-psycholoog

Psychische problematiek bij volwassenen vanuit het antroposofisch mensbeeld: Stemningsstoornissen

Inhoud:

Er wordt ingegaan op het belang van de samenhang tussen en de kwaliteiten van de vier wezensdelen van de mens, hoe dit (tijdelijk) verstoord kan zijn en hoe van hieruit stemmingsproblematiek zich kan manifesteren (diagnostiek) en wat we hieraan kunnen doen (behandeling).

Met kunstzinnige therapie ervaren we enkele behandelmogelijkheden.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- Reguliere inzichten over stemmingsstoornissen worden aangevuld met inzichten vanuit de antroposofische gezondheidszorg waardoor er een breder (complementair) spectrum ontstaat waaruit de verschillende stemmingstoestanden begrepen en behandeld kunnen worden. Naast (antroposofische) medicatie kunnen diverse kunstzinnige therapieën, coaching, biografische gesprekken en psychotherapie helend zijn.
- Wat kan kunstzinnige therapie bijdragen aan de behandeling.

Literatuur:

- Beemster, E. 'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen', hfst 17; 'Stemmingsstoornissen'.
- Gerven, M. van, en Tellingen, Chr. Van, 'Depressive Disorders, an integral psychiatric approach'. ISBN: 978-90-74021-40-1 Uitg. Louis Bolk instuut.

6 Maandag 27-06 2022

Docent: Sylvie Otter, GZ-psycholoog; Els van Beek, GZ-psycholoog.

Psychische problematiek bij volwassenen vanuit het antroposofisch mensbeeld: Angststoornissen

Inhoud:

Er wordt ingegaan op het belang van de samenhang tussen en de kwaliteiten van de vier wezensdelen van de mens, hoe dit (tijdelijk) verstoord kan zijn en hoe van hieruit angstproblematiek zich kan manifesteren (diagnostiek) en wat we hieraan kunnen doen (behandeling).

Met kunstzinnige therapie ervaren we enkele behandelmogelijkheden.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- Reguliere inzichten over angststoornissen worden aangevuld met inzichten vanuit de antroposofische gezondheidszorg waardoor er een breder (complementair) spectrum ontstaat waaruit de verschillende angsttoestanden begrepen en behandeld kunnen worden. Naast (antroposofische) medicatie kunnen diverse kunstzinnige therapieën, coaching, biografische gesprekken en psychotherapie helend zijn.
- Wat kan kunstzinnige therapie bijdragen aan de behandeling.

Literatuur:

- Beemster, E. 'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen', hfst 18; 'Angststoornissen'.
- De literatuur wordt nog aangevuld.

7 Maandag 26-09 2022

Docent: Henriëtte Dekkers, GZ-psycholoog; Els van Beek, GZ-psycholoog.

Psychische problematiek bij volwassenen vanuit het antroposofisch mensbeeld: PTSS en dissociatieve stoornissen

Inhoud:

Er wordt ingegaan op het belang van de samenhang tussen en de kwaliteiten van de vier wezensdelen van de mens, hoe dit (tijdelijk) verstoord kan zijn en hoe van hieruit PTSS, psychotische en dissociatieve klachten zich kan manifesteren (diagnostiek) en wat we hieraan kunnen doen (behandeling). Met kunstzinnige therapie ervaren we enkele behandelmogelijkheden.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- Reguliere inzichten over PTSS, psychotische en dissociatieve stoornissen worden aangevuld met inzichten vanuit de antroposofische gezondheidszorg waardoor er een breder (complementair) spectrum ontstaat waaruit de verschillende PTSS-, psychotische- en dissociatieve stoornissen begrepen en behandeld kunnen worden. Naast (antroposofische) medicatie kunnen diverse kunstzinnige therapieën, coaching, biografische gesprekken en psychotherapie helend zijn.
- Wat kan kunstzinnige therapie bijdragen aan de behandeling.

Literatuur:

- Beemster, E. 'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen', hfst 19; Trauma gerelateerde stoornissen, PTSS en dissociatie' en hfst 20; 'Schizofrenie en andere psychotische stoornissen'.
- De literatuur wordt nog aangevuld.

8 Maandag 31-10-2022

Docent: Mariëtte van de Meulengraaf, psycholoog; Els van Beek, GZ-psycholoog.

Relaties, Seksualiteit, Man-vrouw verschillen

Inhoud:

Er wordt in deze les ingegaan op de wezenlijke verschillen tussen mannen en vrouwen en de invloed daarvan op relaties en seksualiteit, op relatieproblematiek en op de gevolgen van een scheiding voor kinderen.

Daarnaast wordt ingegaan op genderdysforie. Genderidentiteit is steeds minder een vanzelfsprekende ontwikkeling. Mogelijk een voorbode van 'de toekomstige androgyne mens' waarover in de antroposofie wordt geschreven?

Wat kunnen wij met deze vraagstukken mede bekeken vanuit antroposofie? Wat kunnen wij therapeutisch bieden aan individuen en (echt)paren en kinderen als zij hier mee in aanraking komen?

Er wordt kennis gemaakt met de non-verbale methode 'sculpting' in partnerrelatietherapie. Erik Beemster (systeemtherapeut) zal dit begeleiden.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- Verschillen tussen mannen en vrouwen en inzichten over liefhebben en seksualiteit en de effecten van een scheiding voor kinderen vanuit het antroposofisch denkkader. Inzichten vanuit reguliere en antroposofische visie op relaties en relatieproblematiek. Een beschouwing over genderdysforie en -diffusie in deze tijd.
- Kennismaking met sculpting, een non-verbale methode om koppels in beweging te krijgen.

9 Maandag 28-11-2022

Literatuur:

- ◆ Gädeke, W., *Huwelijk en relatie. Over liefde, seksualiteit en de verschillen tussen man en vrouw*. Zeist, Uitgeverij Vrij Geestesleven, 1992.
- ◆ Steiner, R., *Seksualiteit*, Uitgeverij Pentagon, ISBN 978-94-92462-62-6.
- ◆ Steiner, R., *Het vrouwelijke en het mannelijke*. Amsterdam, Uitgeverij Pentagon, 1987.
- ◆ Glöckler, M., *Macht en onmacht. In huwelijk, opvoeding, vriendschap en samenleving*. Indigo Uitgevers, 1999.
- ◆ De Haes, M., *Zo meen ik dat jij ook bent. Man en vrouw: relatie, huwelijk en huwelijkswijding*. Zeist, Uitgeverij Christoffor, 1990.
- ◆ Johnson, S., *Houd me vast. Zeven gesprekken voor een hechte(re) relatie*. Utrecht/Antwerpen, Kosmos Uitgevers B.V., 2009.
- ◆ Meijs, J., *Liefde en seksualiteit*. Zeist, Uitgeverij Christoffor, 2006.
- ◆ De Correspondent 24-02-2020: "Ik ben Valentijn de Hingh: man noch vrouw, en jullie nieuwe correspondent Identiteit"

Docenten: Tosca Derks, GZ-psycholoog en Erik Beemster, systeemtherapeut; Els van Beek, GZ-psycholoog.

Hoe kom ik tot een zinvolle persoonsgerichte diagnose en behandeling?

Problematiek/stoornissen worden aan de hand van casussen uitgewerkt. Diagnostiek wordt gedaan vanuit verschillende invalshoeken die we in de antroposofische gezondheidszorg kennen en die in bovenstaande lesdagen aan bod zijn gekomen. Hierdoor kan persoonsgericht diagnostiek en behandeling tot stand komen:

- ◆ Vier wezensdelendiagnostiek
- ◆ Drieledig mensbeeld
- ◆ Biografisch perspectief
- ◆ eeldvormende bespreking

Vormen van beeldvormende cliëntbespreking worden beoefend, begeleid door Linda Daniëls, orthopedagoog.

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- ◆ Integratie van alle opgedane kennis waardoor optimale persoonsgericht diagnostiek en behandeling mogelijk wordt. We gebruiken de inzichten uit het 'dagbewustzijn' en het 'nachtbewustzijn'. Dit integreren we waardoor we kunnen komen tot passende beelden (imaginaties), stemmingen (inspiraties) en handelingen (intuïties). Hiermee wordt het spectrum van waaruit de ander begrepen kan worden verbreed en worden de mogelijkheden voor behandeling verruimd.

Literatuur:

- ◆ Beemster, E. 'Psychiatrie, disbalans in de samenhang tussen de wezensdelen', hfst 11; 'Multidimensionale (vier wezensdelen) diagnostiek'.
- ◆ Brochure 'Aansluiten', over de intuïtieve cliëntbespreking' te downloaden <https://academieag.nl/files/incompany/netwerk-aansluiten-over-de-intuïtieve-clientbespreking.herziene-versie-2017.pdf>

10 Maandag 19-12-2022

*Docenten: Tosca Derks, GZ-psycholoog en Erik Beemster, systeemtherapeut;
Els van Beek, GZ-psycholoog.*

Het landen op mijn eigen hulpverleners stoel: samenvoegen wat we geleerd hebben en presentatie van deelnemers

Presentaties (thesis) van deelnemers: het gekozen thema wordt toegelicht met passages uit een werk van Steiner (criteria thesis worden later nog duidelijk gemaakt).

Ook aandacht voor een terugblik via inbreng van alle deelnemers: wat heeft mij geraakt? Wat is er veranderd? Wat is nog niet af?

Na deze dag heb je met de volgende thema's kennis gemaakt en geleerd:

- ◆ Het gaat er vooral om dat de geleerde en beoefende stof door de student verwerkt wordt in een thesis over een zelfgekozen onderwerp betreffende het vakgebied.
- ◆ Hierover vindt een voordracht plaats door de student waardoor de onderwerpen op een eigen manier nogmaals terugkomen. Hierdoor vindt nogmaals verdieping plaats.

De theses zijn 3 weken van tevoren ingeleverd bij de kerndocenten, deze worden beoordeeld.

Tijdens lesdag 10 houdt de student een voordracht van max. 15 min. waarna nog 5 min. vragenstellen mogelijk is. Er is ook een afsluiting van de waarnemingsuren.